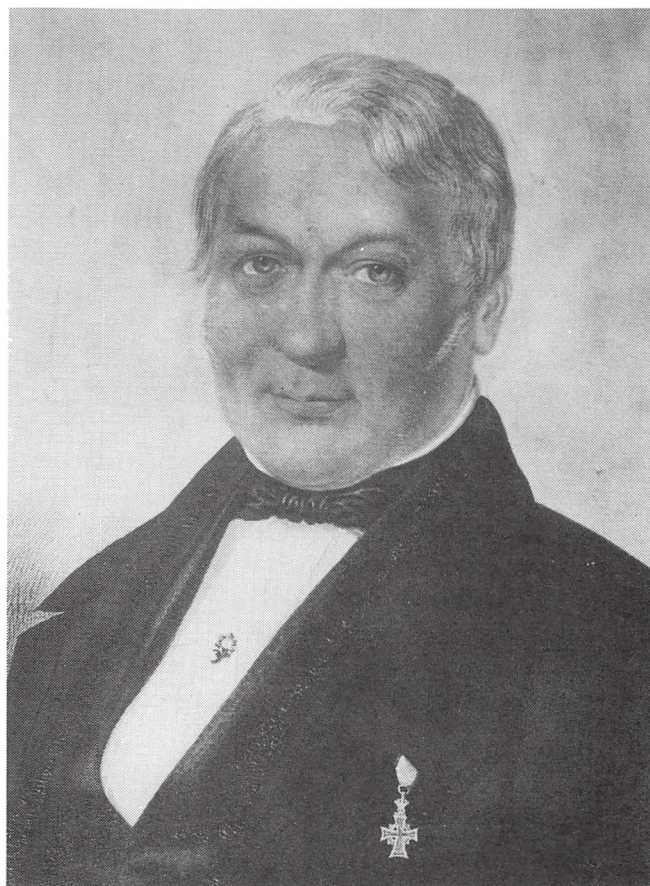

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1980
FORFATTER:	Chr. Jørgensen
TITEL:	Mads Pedersen Grauballe – en gammel Kolding-borger: efter Chr. Jørgensens Optegnelser
KORT RESUME:	Biografiske data, specielt omkring Mads Petersen Grauballes bryllup 25.10.1833

Mads Pedersen Grauballe – en gammel Kolding-borger

efter Chr. Jørgensens optegnelser

Der hænger oppe på »Museet for Koldinghus Len« et portræt af en gammel brav Koldingborger, forhen vagtmester ved det senere opløste »Holstenske Landsenerregiment« senere boghandler i Kolding, M. P. Grauballe.

Billedet er malet i pastel i 1848 af I. C. Bruun, og Grauballe var dengang 58 år. Det forestiller en mild elskværdig herre, iført sort frakke, sort atlaskes vest og halsbind. I skjortebrystet sidder en smuk rubinnål, der endnu er i slægtens eje. Han bærer Dannebrogsmændenes Sølvkors, men ikke det andet udmærkelsestegn, han havde, »Sct. Helena Medaljen«.

Mads Pedersen Grauballe var født 13. juni 1790 i Svostrup sogn, Viborg amt, som søn af Peder Sørensen i Gravballe og Anne Cathrine Madsdatter. Han valgte tidligt militærvejen og var indtil 1842 vagtmester ved nævnte »Holstenske Landsenerregiment« og var med dette regiment i Fran-

krig 1813–14. Den 15. september 1833 udnævntes han til Dannebrogsmænd. Gift 25. oktober 1833 i Kolding kirke med Christine Frederikke Hensemann født 1. december 1803 i Thorsager, død 3. august 1845 i Kolding, datter af degn hans Christopher Hensemann og Christine Sophie Mønster.

Den 18. oktober 1844 løser Grauballe borgerskab i Kolding, hvor han havde ligget i garnison til 1842, og mærkeligt nok er det som bog- og papirhandler han nedsætter sig, han må have haft interesse derfor, eller ment, at der var trang for en sådan forretning. Blandt hans private bøger var Ludvig Holbergs Komedier »udi 7 Tomer« (det andet Høpfnerske eftertryk) – måske er det et fingerpeg. Jeg har disse to bind komedier endnu.

Grauballe boede i Vestergade i den ret store ejendom på venstre

side, hvor der senere blev posthus (gl. gade nr. 25 a nu nr. 22) og langs ejendommens søndre side ad den »Lille smøge«, der dengang gik op til Skolegade – gik den gamle Kolding-original, Jens Peter Wissing, ofte forbi. Så sad Grauballes læredreng på plankeværket, og så var det en for resten grim spas deroppe fra at slå agentens høje hat ned om ørerne på ham. »Det er Grauballes dreng«, klagede Wissing. Samme Jens Peter Wissing var en stadig kunde i bogladen, i reglen kom han med en vrælende bande drenge efter sig, og så lød det ind mod bogladen fra den åbne dør »Må jeg bede om« – og så ud mod drengene »et stykke papir til at skrive til Kongen på«. Det var det dengang så meget brugte brevpapir i kvart med brevhoved, et litografi af Kolding by. Jeg ejer et par af Jens Peter Wissing's breve, netop skrevet på sådant »Kongepapir«.

M. P. Grauballe var en meget punktlig og nøjagtig mand, jeg

har hans i 1831 anskaffede noter-bog, en smuk lille octav i hellæder med fint guldtryk og med guldsnit, udenpå står hans navn og årstallet i guldtryk.

I det efterfølgende bringes et lille uddrag af det Grauballe har skrevet med den smukkeste, i reglen meget let læselige skrift. Udtaget vil måske interessere årbogens læsere, fordi der er så mange navne af gamle kendte koldingensere, kendte gennem fire-fem generationer.

Efter at have nævnt alle deltagere ved brylluppet, og efter at have nævnt navnene på de personer, der på bryllupsaftenen, »beviste os den ære at alluminere«, beretter Grauballe at »alle anførte er ved vor pige, Caroline Allerup af-

lagt vor taksigelse d. 26. oktober.«

Det er, som man ser, ikke så lidt pigen har måttet præstere, 60 taksigelser på een dag. Den gamle vagtmester har villet have det overstået allerede dagen efter brylluppet, militærisk præcision.

Blandt dem, der illuminerede var følgende: Hr. skolelærer Jørgensen, boghandler Rosenkilde, Caprani, Jens Peter Wissing, kammerjunker v. Krieger, regimentsdyrlæge Poulsen, sadelmager Deissner, skomager Kyster, beendreier Bekker, kjæmmer Grau, bødker Schultz, skrædermester Toft, bager Hoff, adjunkt Borgen, maler Düring.

Så kommer brudegaverne:

Af de indbudte gæster har følgende givet brudegaver: Jens Thy-

gesen 1 fiseske, Caprani 2 spiseskeer, Øhlsted 1 spiseske, generalinde v. Hein 1 flødeske, fru Grooss 1 tærte til brudebordet, hr. lieutenant Switzer 1 sukkerske.

Den punktligt gamle militær går i bogen videre med opstilling over, hvad han ved alle årets højtidder har betalt i offerpenge til præstene, den bekendte provst Jens S. Galschiøtt, og pastor Kragerup samt til degnen, skolelærer Jørgensen.

Til afslutning findes i bogen opskrift på et middel for gigt:

Man drikker 8 unser brændende hedt flodvand hvert kvarter og vedbliver dermed 48 gange eller 12 timer, under hvilken kur patienten må forblive i sengen. Udstedt for gigtanfald. -

Musik skal der til

Hvorfor vælge et almindeligt orgel når du kan købe et HAMMOND

Du kan spille selv, allerede efter den første lektion.

Det er klanger du køber, når du vælger orgel. Der er tydelig forskel på klanger i et almindeligt orgel og et Hammond.

Hammond har selvfølgelig også alle de »narrestreger«, der gør det morsomt og let at spille på orgel.

Se efter HAMMOND-skiltet hos din musikhandler. Den autoriserede Hammond-forhandler sikrer dig den bedste fagmæssige betjening, perfekt service og et stort udvalg i Hammond-orgler. Det er ikke enhver, der kan blive autoriseret Hammond-forhandler.

Få brochurer, prislister og demonstration.

Nye Hammond-orgler med 3 års garanti.

- hør først i... **MUSIK**

SOUND SHOP

TELEFON 05 - 52 35 35

GALGEBJERGVEJ 2 - 6000 KOLDING